

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Leif Inge Paulsen, +47 74 16 80 93

Oppgradering av dam - økt regulering av Spunstjønnna i Namsskogan - Østli Minikraft AS

Klima- og miljøavdelingen frarår konsesjon til oppdemming og regulering av Spunstjønnna i Namsskogan, da dette vil medføre tap av sammenhengende naturområder med urørt preg og mulig påvirkning på rødlistede arter som vipe og bergand. Området er ikke kartlagt mht. naturtyper og truede arter. Dette er noe som bør gjøres.

Vi viser til deres brev av 20.8.2025.

Saksopplysninger

NVE har mottatt søknad fra Østli Minikraft AS om tillatelse til å regulere Spunstjønnna i Namsskogan mellom kote 487,20 og 490,00 for å oppnå stabil vanntilførsel til Østli Minikraftverk. Kraftverket har en sluke-evne på 360 l/s. Regulerbar dam vil gi en jevnere vanntilførsel til minikraftverket og bedre utnytting av årsnedbøren. NVE vedtok i 2017 at etablering av kraftverket var konsesjonsfritt. Saken ble behandlet iht. plan -og bygningsloven av Namsskogan kommune. Det ble søkt om årlig produksjon på 1,9 GWh. Kraftverkets midlere årsproduksjon er 1,4 GWh.

Spunstjønnna har et nedbørfelt på 4 km² og skal i dag være oppdemmet 65 cm med en eldre dam av betong, etablert for å bedre fisket. Utløpsbekken skal har funnet et overløp 40 m vest for demningen, slik at vannstanden likevel er på kote 487.2 i dag. Med en ny dam som omsøkt opplyses at kraftverket kan produsere opp mot konsesjonsgrensa på 1,9 GWh. Høyere dam med regulering gjør at anlegget blir konsesjonspliktig. Ny betongdam ønskes etablert 154 meter nedenfor eksisterende dam, samt at en støttedemning ønskes etablert på et lavt punkt i terrenget. Dammen bygges 2,45 meter høyere enn eksisterende for å oppnå jevnere vanntilførsel til inntaksdammen til minikraftverket, ca. 1 km nedstrøms.

Tiltaket medfører neddemming av 195 daa grunn myr og 65 daa fjell. Det er ikke avklart om midlertidig anleggsvei skal bygges, eller om det skal benyttes helikopter og innkjøring av utstyr på frosne snøveier. Eksisterende demning skal ikke rives, og vannstanden i Spunstjønnna hevdes å ikke bli lavere enn i dag. Det er forutsatt minstevannføring i bekken nedenfor på 6 l/s som i dag.

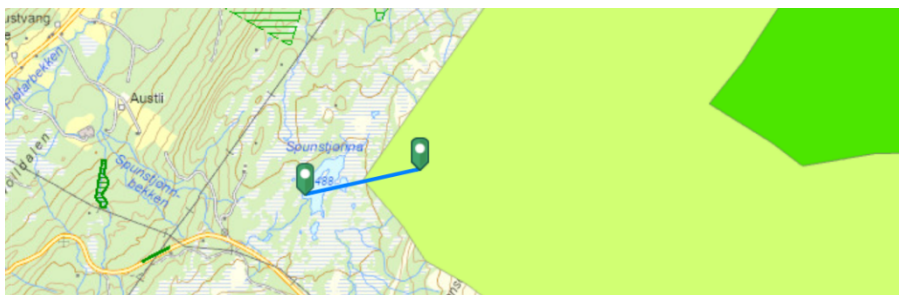
Reindrift

Området rundt Spunstjønna utgjør særverdiområde i form av kalvingsland og flytt/trekkområde, i tillegg til sommer og høstbeiter for Tjåehkere sijte (Østre Namdal reinbeitedistrikt). Det er utfordrende for oss å si hvordan omsøkt regulering kan påvirke reindriften ift. eksisterende inngrep i området, men vi vil påpeke at tiltak som innebærer endring i vannstand og isforekomst- og kvalitet kan utgjøre en fare for reinen. I tillegg vil tiltaket medføre direkte arealtap som følge av oppdemming. Det må derfor gjøres en vurdering av tiltakets konsekvenser for reindriften, og en avveining sett opp mot samla belastning i distriktet. Her må f.eks. vedtatt regulering av Jåma gruver i distriktets kalvingsland tas med i vurdering av samla belastning i kalvingsområdene.

Det er viktig at distriktets erfaringsbaserte kunnskap er en del av kunnskapsgrunnlaget. Vi viser derfor til konsultasjonsplikten jf. sameloven kap. 4. NVE må konsultere med reinbeitedistriktet, og deres tilbakemelding bør tillegges vekt i avveining av ulike hensyn.

Klima og miljøavdelingen

Når etablerte vannkraftanlegg skal utnyttes ytterligere, er det viktig at dette ikke går på bekostning av nasjonale eller regionale miljøinteresser, som rødlistede arter og naturtyper. I denne saken vil den største påvirkningen på ytre miljø være tap av sammenhengende naturområder med urørt preg, siden ny 2,45 meter høy betongdemning, en annen betongterskel samt ei oppdemmet Spunstjønn blir liggende nærmere inngrepsfrie områder enn inngrepet som Steinfjellvegen i dag representerer. Omsøkt tiltak medfører at areal 1-3, 3-5 og > 5 km fra tekniske inngrep reduseres. Av artskart framgår flere observasjoner av bjørn i dette området, samt av bergand (sterkt truet) og mulig reproduksjon av vipe (kritisk truet) ved Spunstjønna. Området er aldri kartlagt mht. naturtyper og truede arter. Inngrepsfrie arealer innebærer ikke et vern, men det å opprettholde store sammenhengende naturområder med urørt preg er av nasjonal interesse, som vi mener her må vurderes opp imot en beskjeden økning av kraftproduksjonen på 0,5 GWh. Utfordringen er gjerne at mange små inngrep over tid på sikt reduserer størrelsen på inngrepsfrie arealer. Ellers innebærer tiltaket neddemming av 195 daa grunn myr som ikke er kartlagt mht. naturtype. Myr har fått økt fokus i arealforvaltning pga. klimahensyn og betydning for biologisk mangfold.

Streken viser 1 km fra ny demning. Konsesjon som omsøkt vil medføre at arealet uten tekniske inngrep blir redusert i størrelse.

Slik saken ligger nå fraråder Klima- og miljøavdelingen at det gis konsesjon til oppdemming og regulering av Spunstjønnna i Namsskogan. Det er behov for ytterligere miljøvurderinger inklusive kartlegging av arter og naturtyper.

Fra Reindrift:

Det må gjøres en vurdering av tiltakets konsekvenser for reindrifta, og en avveining sett opp mot samla belastning i distriktet. NVE må også konsultere med reinbeitedistriktet, og deres tilbakemelding bør tillegges vekt i avveining av ulike hensyn, jf. konsultasjonsplikten.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
underdirektør
Klima- og miljøavdelingen

Leif Inge Paulsen
senioringeniør
Klima- og miljøavdelingen

Saksbehandler Reindrift: Simon Gran Stensrud – 74 13 80 53

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

NAMSSKOGAN KOMMUNE

R.C. Hansens vei 2

7890

NAMSSKOGAN